

הארט השבת

פרשת דברים
תשפ"ד

גיליון 224

א לעבטיגער שפּת

מאת הרב יהודה צבי שפירא

מסתפקים ומרצים

פניני פרשה

"אלה הדברים" (א א)

בדברי תוכחתו של משה רבינו בכאן, אסמכתא לדברי המשנה באבות (ד י"ח): **שלא לראות את חבירו בשעת קלקלתו**. ובפירושו הרע"ב ע"כ: **כשנתקלקל בחטא לפי שהוא מתבייש מכל אדם**. וזאת אנו רואים בכאן שמשו רבינו הוכיחם רק לאחר זמן, ובדרך רמז, כמובא במפרשי התורה.

"אלה הדברים" (א א)

בדברי ה'אור החיים' שמשו רבינו הוכיחם ל"ז יום קודם הסתלקותו הרמוז בתיבת **'אלה'** - שהוא גימטריא ל"ז. ובספר **'תולדות האדם'** ע"פ דברי הזוהר, שארבעים יום קודם פטירת הצדיק נשמתו עולה למעלה ופועל כל מה שצריך לכלל ישראל. ולכך משה רבינו הוכיחם דווקא **במ' יום קודם פטירתו שאז הוא התכלל בבחינת אין סוף**. עיי"ש.

ויש לומר בדבריהם: **שר"ת וס"ת ה'דברים' הוא 'מה' בחינת ביטולו של משה לאין סוף**. ואותיות הפנימיות הם: **'דב'ר' מלשון מנהיג מושל כמובא (סנהדרין ח.) 'דב'ר אחד לדור'**, הרמוז על משה רבינו.

ועניין בליקוטי מוה"ר"ן (ד): **ע"ה"פ 'והאיש משה עניו מאד'** שהיה בבחינת **'אין'**, וביטול לאור אין סוף.

'אחד עשר יום מחורב דרך הר שעיר' (א ב)

ע"פ המובא ב'הקטורת' הם בחינת בירורים (כתבי האר"י, ליקו"מ ט"ז ב, ועוד) וזהו **'אחד עשר יום מחורב'** - שבו ניתנה תורה, **לקדש ברנע'** שמשם נשלחו המרגלים והחל הבירור של כניסתם לארץ ישראל. **ובליקוטי מוה"ר"ן (תורה ל"ה)** מחבר ענין בירור הניצוצות הקדושים שבי"א סממני הקטורת למצוות שניצטוו כבנייתם לארץ ישראל, והא אחד עשר ימים אלו היו בדרך לכניסתם לארץ ישראל. ועניין בדברי האר"י (ליקו"ת דברים צ"א) על הבירור של **'אחד עשר יום דרך הר שעיר'**, בסוד מלכי אדום, וי"א ריעות עיזים.

"הואיל משה באר את התורה הזאת" (א ה)

בדברי רש"י: **'הואיל'** לשון **'התחיל'**. רמז על דברי תורה ויש להתחיל בה בכל פעם מחדש, וכמובא בדבריהם (ספרי ו): **שבכל יום יהיו בעיניך כחדשים**. וכמובא ב'ליקוטי מוה"ר"ן (ע"ב): **ע"ה"פ 'היום אם בקולו תשמעו'**.

ואפשר להוסיף **'הואיל'** גימטריה"ב ב"ן, וידוע ששם ב"ן מאיר בעולם העשייה, וזהו: **"הואיל משה באר את התורה"**, שהאיר לנו את התורה בעולמנו אנו, עולם העשייה.

"הואיל משה באר את התורה הזאת לאמור" (א ה)

בפרש"י: **'בשבעים לשון'**. ואפ"ל ע"פ המובא ב'ליקוטי מוה"ר"ן (תורה ל"א) **שבכוח עמל התורה מכניעים רעה של הע' לשונות העמים**. וזהו **'באר את התורה - בשבעים לשון'**, שנתעלה בקדושה - כל ה'שבעים לשון' ע"י התורה.

"טרחכם ומשאכם וריבכם" (א י"ב)

'עבירה גוררת עבירה', בראשית: **'טרחכם' - טורח המצוה' - בעשייתם בעייפות וחלישות**. לאחמ"כ

רק מי שעושה כן, יודע שאשריו בעולם הזה וכה מסופר (בספר ממעינות הנצח): מעשה באב ובנו, צעיר בן טו"ב שנה, שבאו דין תורה לפני ה"חזון איש". האב טען, כי הבן למד דיו, והגיעה שעתו לצאת מהישיבה לשוק החיים, בשר ודגים אף הם ענין רציני - ועו חפצו, כי בנו יוכל להתפרנס בכבוד. הבן טען בביישנות, כי לבו אינו נמשך אחר בשר ודגים, ואין חפצו אלא בתורה.

נענה ה"חזון איש" ואמר לאב: כלום למדת פעם פרקי אבות? הזכר אתה את המשנה "כך היא דרכה של תורה, פת במלח תאכל, ומים במשורה תשתה, ועל הארץ תישן וכי' אם אתה עושה כן אשרך בעולם הזה וטוב לך לעולם הבא?" מילא, בעולם הבא אפשר להבין כי אשריו, אולם כיצד "אשרך" בעולם הזה למי שחי חיי צער? ומה טעם מדגישה המשנה "אם אתה עושה כך"? אלא הסביר לאב התמים, חז"ל באים להשמיענו דברים שבגן מבין, ואלו אתה אינך מבין אותם. רק מי שעושה כן, הוא יודע, כי אשריו גם בעולם הזה, כי אין הצער שהוא מצטער אלא צער מדומה, וכקליפת השום נחשב לעומת התענוג בעמלה של תורה..."

ההסתפקות פרי המנוחה

לא זו אף זו: "שבזמן שאדם מתלמד ללכת בגדולות ונפלאות, אם יבואו עליו ימי הרעה ח"ו, שגלגל הוא שחוזר בעולם, יהיה מוכרח לעשות עוול וכל מוס רע לבקש לימודו, כמו שאמרו לגבי בן סורר ומורה (סנהדרין עב). אבל המתלמד במידת ההסתפקות ומסתפק במועט, כל ימיו טובים..." (פלא יועץ).

וכבר אמר החכם (מעלות המידות): "ההסתפקות פרי המנוחה..." ועוד זאת: "השקט וביטחה יבואו לעולם, רק כשיחדלו בני אדם להטוף קניינים מדומים וישאפו לקניינים אמיתיים נפשיים" (מכתב מאלהו).

וכס"י בלשון קדשו של תפילת מוהר"ן (ליקו"ת נ"ד): "ותזכני ברחמך הרבים למדת ההסתפקות, שאזכה להיות מסתפק במעט מהעולם הזה. ולא אשתמש בעסקי העולם הזה כי אם מה שמוכרח לבד בתכלית הצמצום וההסתפקות, בקדושה ובטהרה גדולה לשמך ולזכרך לבד. ואפילו כשתזכני להגדלת הדעת באמת, שאזכה להבין מכל הדברים את הרמזים דקדשה שיש בהם, אף על פי כן, לא אהיה נוטה כלל להרבות חס ושולם בעסקי העולם הזה. רק להסתפק במועט מאד בצמצום גדול בהכרחיות לבד, ובקדושה ובטהרה גדולה לשמך לבד באמת. ועקר ועסקי יהיה רק בעבודת יהוה לעסק כל ימי תורה ותפלה ומעשים טובים".

שירת הפרשה

מִשָּׁה רִבְּנוּ מִרְפוֹ עַל חֹטֵא הַעֲגֵל בְּתוֹכָהּ
מֵרֵב הַטּוֹבָה נִלְפָדוּ בְּחֻמוֹרָה.

מִדַּת הַהִסְתַּפְקוּת הַכְּרַחֵי בְּזֶה הָעוֹלָם
לְעֵבֶר אֶת הָעוֹלָם בְּשִׂמְחָה וּבְשָׁלוֹם.

צְדִיק אֶכֶל לְשֹׁבַע נִפְשׁוֹ-מִסְתַּפֵּק בְּסֻעוּדָה הַדִּלְגָה
וְאֵלּוּ בָּטוֹן רְשָׁעִים תַּחֲסֹר-לֹא יוֹדֵעַ שְׂבָעָה.

נִתְנַתַּק מִהַבְּלֵי הָעוֹלָם וְנִדְבַק לְמִרּוֹם
גַּם פֶּת חֲרָבָה וּמִים בְּמִשׁוֹרָה יַחֲיוּ אֶת הָעָם.

השבוע בפרשתנו, אנו מוצאים בדברי תוכחתו של משה רבינו לעם ישראל את התיבות "ודי זהב".

בדברי המדרש (ילקוט שמעוני) אנו מוצאים את הדברים הללו: **דבי רבי ינאי אמרו: כך אמר משה לפני הקב"ה: בשביל כסף וזהב שהשפעת להם לישראל עד שאמרו די, גרם להם לעשות את העגל**. משל אומרים: אין ארי נוהם מתוך קופה של תבן, אלא מתוך קופה של בשר... אמר רבי הושעיא: **משל לאדם שהיתה לו פרה כחושה ובעלת איברים, והאכילה כרשינים (קטניות) והיתה מבעטת בו**. אמר לה: מי גרם לך שאת מבעטת בי? אלא כרשינים שהאכלתך! אמר רבי חייה בר אבא: **משל לאדם שהיה לו בן אחד**. רחצו וסכו, והאכילו והשקהו והלבישו וכסהו ותלה לו כיס בצוארו והושיבו בפתחו של (עבירה)... ומה יעשה אותו הבן שלא יחטא? ומי גרם לו זה, אלא הכיס שתלה בצוארו...

וידועים הם דברי התוספות שכתבו (כתובות דף קד עמוד א) בשם המדרש: **עד שאדם מתפלל שיכנס תורה לתוך גופו יתפלל שלא יכנסו מעדנים לתוך גופו, היינו שלא לתור אחר מעדנים שלא ראה כלל, שזה כבר בגדר תענוג ולא מניעת סיגוף**.

וכבר נאמר במסכת אבות (פרק ו' משנה ו) שהתורה נקנית במיעוט תענוג.

הכרחיות של מידת ההסתפקות

בליקוטי מוה"ר"ן (תורה נ"ד) כותב על מידת ההסתפקות, כותב: **"כי צריך האדם שיהיה לו הסתפקות, להסתפק מזה העולם רק במה שצריך לו בהכרחיות בזה העולם"**. ומבואר שם דבריו בעומק ושושן הדברים.

ובהמשך דבריו שם שגם מי שמבין הרמזים שיש בעסקי חול - הוא צריך שיהיה לו מידת הסתפקות, "להסתפק מזה העולם בהכרחיות לבד. וההסתפקות הוא בחינת עוטה אור כשלמה, הינו בחינת אור מלא. כי הרשעים שאין להם הסתפקות, בבחינת (משלי י"ג) "ובטן רשעים תחסר", אצלם מארת חסר. בבחינת (שם ג) "מארת ה' בבית רשע". אבל בצדיקים שיש להם ההסתפקות, בבחינת: "צדיק אוכל ושובע נפשו" (שם י"ג), אצלם הוא אור מלא. בבחינת (בראשית א) "וירא אלקים את האור כי טוב", אין טוב אלא צדיק, שנאמר (ישעיה ג) : "אמרו צדיק כי טוב" (יומא ל"ח):.

כל מי שיש לו אמונה יש בו מידת ההסתפקות

והא לך דבריו המחוקקים והמעוררים של מוהר"ן בליקוטי הלכות (פריה רביה ואישות ג: לד) "...כי אנשי ישראל הפשוטים, אפילו אותן שרודפין אחר מושא ומתן ולהוטים אחר העושר ולא שברו אהוות עולם הזה והבליו, אף-על-פי כן מאחר שיש להם אמונה על כל פנים, ומתנהגים בדרכי אבותינו אשר מעולם, ואינם הולכים בדרכי מלבושיהם ובמתנהגיהם ואינם מתחכים בניהם בלמוד ספריהם ולשונוותם וכו', אלו האנשים אף-על-פי שגם הם יש להם הרבה דאגות מריבוי הצטרכות שלהם מחמת שאין להם מדת ההסתפקות כראוי, אף-על-פי-כן יש להם חיות ושמחה קצת בשברות וימים טובים וכיוצא בזה, ומקוים לה' שייטיב עמהם להבא וחושבים על אחריותם קצת, ומתחממים במה שנותנים את בניהם לתלמוד תורה, ומשתדלים שילכו בנייה בדרך הישר, בדרך התורה, בדרך אבותינו מעולם, מכל שכן היראים והכשרים המסתפקים במועט כדי חיוני בצמצום, מכל שכן וכל שכן הצדיקים אמתיים אשר פנו ערפם לגמרי מתאוות עולם הזה והבליו ומקשרים עצמם על ימי חייהם לחי החיים, הם זוכים לעיקר החיים באמת, חיים אמתיים שאין בהם שום חסרון..."

הַמְיָשׁךְ הַפְּנִינִי הַפְּרָשָׁה

סִפּוּרִים מְאִירִים

סִפּוּרֵי פְּרָשָׁה בְּמִשְׁנַת רַבֵּיהֶם מוֹהֲרֵי מְבַרְסֵלַב וְתַלְמוּדֵיהֶם ז"ל

"טוב הדבר אשר דברת לעשות" (דברים א"י ד)

עצתו של רבי נתן לסוחר שירד מנכסיו

היה זה אחד מידידי נעוריו של רבי נתן מברסלב, שהתחתן בשעה טובה בעיר מאהלוב, השתקע בעיר לאחר תחונתו ועסק שם במסחר לפרנסתו.

אך בד בבד בעיסוקו במסחר, התחיל להתנהג בגדולות כמנהגם של סוחרים רבים, ונכנס לחובות כבדים - בכדי להגדיל את הונו ורכושו. אך לא ראה עין יפה בעמלו ולא הצליח בעסקיו, וכך החל לרדת מטה מטה, עד שעם הזמן נשאר בחוסר כל למחית, וזאת לבד מהחובות הרבים שהצטברו לסכומים גדולים, ולא היה ביכולתו לשלם את החובות.

ברוב יריאם ופחד מסוחר נכבד, שמעך במסחרו, ובאונס נעשה בעל חוב ויורד מנכסיו ומחוסר פרנסה, וכך לאט לאט גם יוכל לסלק את חובותיו.

כשברח מעירו מאהלוב - עבר דרך העיר ברסלב, וזכר, שיש לו בעיר ידיד נפש, הלא הוא מוהר"ת, אי לכך פנה אל ביתו של מוהר"ת. שקיבלוהו בסבר פנים כמו שמקבלים אורח הבא ממרחקים, והציע לפניו ארוחה לאכול, תוך כדי שהתעניין בשלומו ומצבו.

האורח החל לספר למוהר"ת את כל אשר אירע לו במסחרו, ולכך לא מצא עצה מה לעשות, והחליט לברוח, כמנהג לווים רבים שאין להם במה לשלם את חובותיהם. והוסיף לספר לרבי נתן שדעתו עתה לנסוע לאיזה מקום, שיש לו שם קרוב משפחה, איש אמיד, והוא מקווה שיעמוד לו לעזרה בעת צרתו לתת לו משרה וכדומה, בכדי שיוכל לסלק את חובותיו הרבים.

כשסיים לספר את כל סיפורו, התבטא מוהר"ת ואמר לו: בוודאי אתה בצרה גדולה, אבל עתה אינה עצה: "אתה תבוא לקרובך והכרת פניך תענה לו על שפל מצבך, תכף יראה לך אותות אי רצון מביאתך אליו, וגם את ידו הריקה יקמץ לתת לתוך ידך, ועם אמירת "שלום עליכם" בשפה רפה, וישיט לך את ראשי אצבעותיו, ואולי ייתן לך לסעוד אצלו סעודה אחת או שתים, ועל לינת לילה אחת מסתפק, אם יתן לך אצלו, ואולי גם שם בבית המדרש לא יתנו לך מקום ללון... שבמקום שאין מכירין אותך, יש הצדק לחשוך אותך לגנב, ואין זה עצה כלל וכלל".

והוסיף לו מוהר"ת, באמרו, עזתי: "אנטולפין נא צום אַיִנְפֶּרֶשְׁטן", "לברוח זה רק לה", לכך תשוב לעירך מאהלוב ואל תפנה לביתך, אלא המשך ישר לבית המדרש, ועיקר בית - מנוס שלך יהיה רק תורה ותפלה, ושם בעירך מכירים אותך היטב, שאין אתה גנב, חס ושלום, ואדרבא הינך ידוע כסוחר נכבד, שמעך במסחרו, ובאונס נעשה בעל חוב ויורד מנכסיו ומחוסר פרנסה. והשמש מבית-המדרש אדרבה יקבלך בכבוד גדול, וגם ידאג לך לסעודות, ועוד יתן לך כר מראשותיך. וכשיודע הדבר לאשתך וקרובי משפחתה, הם יבואו אליך בצעקות וקולות, ובטענות הנשמעות, לא תענה להם דבר, ואחת יהיה לך רק: השתיקה. וכשתנהג כך, בטוח אני, שהי יהיה בעזרת ברוב הימים.

דברים אלה, שיצאו מלב צדיק ואוהב נאמן, נכנסו ללב ידידו, וכן עשה, ומעיר ברסלב שב למאהלוב והלך ישר לבית-המדרש, וישב שם על התורה והעבודה. והכל היה, כמו שאמר לו מוהר"ת, השמש שכראוהו קיבלו בסבר פנים יפות וקרבו בכל מיני התקרבות, ואחר איזה ימים באו לבקרו וקרבו משפחתה בצעקותיהם וטענותיהם, והוא באחת: "השתיקה יפה". וכך עברו עוד איזה ימים וכל העיר עם עניין זה כמרוקחה, עד שהמה ממכריו ואוהביו התעוררו לרחם עליו ועל בני-ביתו ולעשות לו מעמד של פרנסה, וקיבצו סכום כסף ויסדו לאשתו מעמד בשוק עם מעט סחורה, והי היה בעירו, שאשתו התחילה אט אט להצליח, והוא גם-כן יצא לפעמים מבית המדרש לעזור לה במעט לבקר ספרי החשבונות, ועוד, עד שהעסק הלך וגדל והיא נעשתה "אשת-חילי" הבאה פרנסה ברוחה, ועוד נשאר להם לפרוע חובותיהם, עד ששב לאיתנו הקודם. וכתב אחר-כך למוהר"ת את כל סיפורו, אשר מדבריו לא ישוב ריקם, ושנתקיימו אצלו דברי מוהר"ת במלואם, וביקש ברכה להצלחה ממוהר"ת.

"ושבתם איש לירשתו" (דברים ג כ)

אבא, בפרשת שקלים יהיה רבי לוי יצחק משוחרר

היה זה עת ישב רבי לוי יצחק בנדר יחד עם רעו רבי אליהו חיים רוזין - בכלא האימנני ברוסיה הקומוניסטית על עוון הפצת יהדות ועשיית צדקה, היה גר באומן אברך בשם ר' נתן בנו של ר' שכנא שהיה אחיו של רבי אברהם שטערנהארץ, והוא אמר לאביו ר' שכנא:

"אבא, בפרשת שקלים יהיה ר' לוי יצחק משוחרר!"
הוא אמר את דבר חמישה עשר שבועות קודם השיחרור, כלומר ביום המאסר. וכשהגיע יום ששי ערב פרשת שקלים, פנה האב ר' שכנא אל בנו בטרונניה: "נו, נתן, כבר מחר פרשת שקלים, ומתי הוא ישתחרר?"

ור' נתן השיב בנחישות: "אני אומר לך שבפרשת שקלים הוא יצא לחירות!"
ואמנם מספר רב לוי יצחק, באותו ליל ששי השתחררו, ומיד שלחנו טלגרמה לאומן על דבר השחרור, וכבר ביום ששי ידעו באומן מהשחרור.

כשהגיע ר' נתן בן ר' שכנא מעבודתו, לא התפעל במיוחד, ואמר: "ידעתי שלקראת פרשת שקלים הם יצאו לחירות!"
לימים סיפר ר' שכנא לר' לוי יצחק אודות חלום זה, שחלם בנו נתן על שחרורו של שקלים.

מן הספר 'התא' לשיקו הנזירים | לנצל את ההזדמנויות

זְקֵים יָקִים! זְקֵים יָקִים! לְנַצֵּל אֶת כָּל הַהֲזָדְמָנוּתִים שֶׁמְזַדְמָנִים לָנוּ בְּדַרְכָּנוּ, וְלִהְיוֹת עַל זֵדֵיהֶם יְזָקָא וְלִעְבוֹדַת הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ.

גְּלוּן לְמִשְׁלַח קְשָׁמוּעִים יָמֵי בֵּין הַזְּמַנִּים יֵשׁ לָנוּ לְדַעַת שְׂדוּקָא גְּמִימִים אֱלוּ יָכוֹל לִהְיוֹת לָנוּ הַזְּדַמְנוֹת לְהִתְקַרֵּב לְהַשָּׁם יִתְבָּרַךְ, לְמִשְׁלַח יָכוֹל לִהְיוֹת שְׂאֵנוּ מְזַדְמָנִים לְמִקוֹם רְחוּק - וּבִדְיוּק שָׁם אָנוּ רוֹאִים אֲנִישִׁים עוֹבְדֵי ה' וְנִמְקָבִים מִהֶם הַתְּעוֹרְרוּת גַּם כֵּן. וְכֵן עוֹד הַזְּדַמְנוּתִים שֶׁל קְבֵלַת רְצוֹנוֹת טוֹבִים.

פֶּעַם-אֶחָת מְצָאוּ אֶת רַבֵּי אֶפְרַיִם בֶּן רַבִּי נִפְתָּלִי תַלְמוּדֵי שֶׁל רַבְּנֵי, שֶׁעִסַּק הַתְּבַדּוּדוֹת בְּעַת הַיָּרִיד בְּאֲמִצְעַת הַעִיר קָב, מִכִּיּוֹן שֶׁמִּסְחָרוֹ הָיָה עִם מְרַגְלִיּוֹת, וְנִכְנַס אֶז בְּלָבוֹ הַרְהוּר הַשְּׂבֻבָה, שֶׁשָּׂאֵל לְעַצְמוֹ: בְּמָה עוֹסֵק אֲנִי עַתָּה? וְכֵן זֶה הוּא הַתְּכַלִּית? וְכֵן בְּשִׁבְלֵי זֶה נִבְרָאתִי? וְהִיא מִתְעוֹרֵר לְכַף-עַד שֶׁעָמַד בְּצַד הַדֶּרֶךְ וּבְכָה לִפְנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ. שָׂאֵל אוֹתוֹ אֶחָד מֵאֲבֵ"שׁ: מִפְּנֵי מָה אַתָּה בּוֹכֶה? וְהָשִׁיב לוֹ: אָמַר לוֹ:

וְכֵן פֶּה הַמְּקוֹם לְבִכּוֹת? הוֹלְכִין לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ וְשָׁם תִּבְכֶּה. עֵנָה לוֹ רַבֵּי אֶפְרַיִם: רַבְּנֵי הַקְּדוֹשׁ אָמַר (הַבְּלוּסִי מוה"ר) חֵלֶק שְׁנֵי תוֹרָה ק"כ(ד): שֶׁבְּמִקוֹם שֶׁמִּגִּיעַ לְאֵדָם הַרְהוּרֵי תְּשׁוּבָה צְרִיף בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם לְהִתְבַּדּוֹד וְלִדְבֹר דְּבוּרִים לִפְנֵי הַשָּׁם יִתְבָּרַךְ. כִּי עַד שֶׁיִּלָּךְ לְבֵית-הַמִּדְרָשׁ יִלְכוּ מִמֶּנּוּ הַרְהוּרֵי הַתְּשׁוּבָה, וּמִמֶּנּוּ כֵּן נִצְלַתִּי אֶת הַתְּעוֹרְרוֹת שֶׁהִיא לִי בְּמִקוֹם הַזֶּה.

משאכס' - משא העוונות, וכמובא בליקוטי מוהר"ן (ז ב) על עול משאת העבירות של בני ישראל. ולבסוף: 'ורביכם' - הוא השטן והוא המקטרג (בבא בתרא ט"ז): - שרב את ריבו בקטרוגו על העבירות.

"אחינו המסו את לבבנו" (א כ"ח)

חלישות הדעת הבאה דווקא מאחינו, מחברים שהשפעתם רבה, וכמובא ברמב"ם שיש להתרחק מחברים רעים, והשפעתם על האדם.

וב'שיחות הר"ן' (פ): בני אדם יש להם כוח למנוע ולהסית את האדם יותר מן היצר הרע. כי היצר הרע אין לו יכולת רק כפי כוחו כפי בחינת היצר הרע מאיזה העולם שהוא. אבל האדם הוא כללי, שכלול מכל העולמות. וזהו: 'אחינו - המסו את לבבנו', שהמסו את לבבנו - בא מאחינו, מחברים, מבני אדם.

"ה' אלוקיכם ההולך לפניכם הוא ילחם לכם" (א ל)

בדברי ה'שולחן ערוך' (סימן א א) 'שויתי ה' לנגדי תמיד הוא כלל גדול בתורה ובמעלות הצדיקים, ובדברי המשנה ברורה בשם האר"י: שייציר תמיד שם הוי"ה לנגד עיניו, וזה תועלת גדולה לעניין יראה. וזהו: 'הוי"ה אלוקיכם ההולך לפניכם' שייציר שם הוי"ה - לפניו, נגד עיניו, ובכך - 'הוא ילחם לכם' שזוכים ליראת ה' ולהתגברות על היצר. כמובא שם.

"אעברה בארץ בדרך בדרך אלך" (ב כ"ז)

ב' פעמים: 'דרך', ע"פ המובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (תורה ו) עה"פ: 'הנותן בים דרך' בעניין הבקיאות ברצוא ושוב, שיש לעבוד את השי"ת בעת עליה ובעת ירידה, דבעת עליה ישנו לדעת: 'אם אסק שמים - שם אתה', שעדיין השי"ת - שם, רחוק מעמנו. ובעת ירידה ישנו לדעת: 'ואציעה שאול הנד', שהשי"ת נמצא עמך.

וזהו 'אעברה בארץ' - כ'שעוברים בארצות' זה העולם, יש לדעת שישנו ב' בחינות דרך, לעת עליה ולעת ירידה, ותמיד להתחזק בה', וזהו ב' פעמים 'דרך'. ואפשר להוסיף; שהר"ת של 'אעברה' הוא: א' כתחילתו של הפסוק: 'אם אסק שמים שם אתה' - עת עליה. והס"ת הוא באות ה', ע"ד הסיפא של הפסוק: 'ואציעה שאול הנד', שהקב"ה נמצא עמך גם בעת ירידה, שזהו ה'נד'. והתיבות האמצעיות הם 'עבר' שעל האדם לעבור בכל אלו הדרכים ולהתחזק בדרכי עבודתו ב"ה.

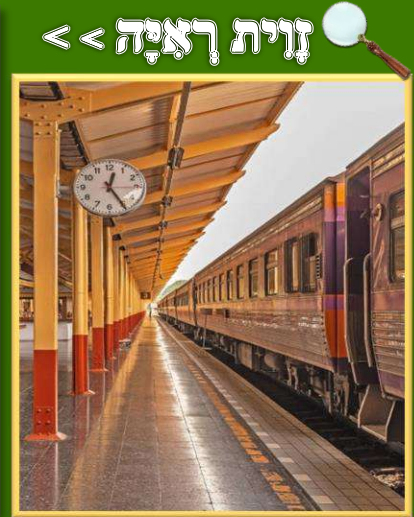
"אחל תת פחדך ויראתך על פני העמים... אשר ישמעו שמעך ורגזו וחלו מפניך" (ב כ"ה)

'ת'ת' במילואם: ת"ו, ת"י, בגמיטריא: 'שמונה מאות שלושים ושנים' כנגד מספר שנים של קיום ב' בתי מקדשות. - ארבעה מאות ועשרים - בית ראשון. ארבעה מאות ועשר - בית שני. ועוד ב' הרומז על ב' בתי מקדשות, שהיה אז יראת עם ישראל על כל העמים, וזהו: 'אחל ת'ת', המרומז כאן ב' בתי מקדשות, ובהמשכו של כתוב: 'פחדך ויראתך על כל העמים... אשר ישמעון שמעך ורגזו וחלו מפניך', וככתוב (איכה ד י"ב): 'לא האמינו מלכי ארץ וכל יושבי תבל כי יבא צר ואויב בשערי ירושלים'. ובמדרשי חז"ל, על יראת העמים בזמן שבית המקדש היה קיים.

"ונלכד את כל עריו בעת ההיא" (ב ד)

עריו' גמטריא ו"פ - פ"ר דינים'. 'בעת ההיא' שנמתקים ע"י זמן של 'עת רצון' שהוא 'חצות לילה' כמובא בדבי הזהור הק'. ואפשר להוסיף; 'בעת' גמטריא 'חצות לילה', שאז נמתקים הדינים, וכמובא ב'ליקוטי מוהר"ן' (קמ"ט): שחצות הלילה מסוגל כמו פדיון. וזהו: 'ונלכד את כל עריו' שנמתקים ונלכדים הפ"ר דינים, ע"י 'בעת ההיא' - חצות הלילה. ויעוין בשער המצוות (חוקת) שבבית המקדש נמתקו פ"ר הדינים ע"י הפרה אדומה. ענין המתקת פ"ר דינים ע"י בית המקדש - תיקון חצות - כדברינו.

נשכיל לנצל הזדמנויות הנקרות בדרכנו טרם יחלוף זמנם ושעתם!

זְקֵים יָקִים <<